

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

The care system assists students with hearing impairments during the situation the spread of the coronavirus disease 2019 (COVID-19)

สุวรรณทนา ชื่นอยู่¹, ปฏิธรรม สำเนียง²
Suwantana Chuenyoo, Patitham Samnieng

บทคัดย่อ

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในโรงเรียนเฉพาะความพิการ เป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนที่มีระบบและขั้นตอนตามองค์ประกอบสำคัญ ๕ ประการ ได้แก่ ๑. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ๒. การคัดกรองนักเรียน ๓. การส่งเสริมนักเรียน ๔. การป้องกันและแก้ไขปัญหา ๕. การส่งต่อ เพื่อค้นหาปัญหา และวางแผนการดำเนินงานในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง และครอบคลุมผู้คนมากกว่าวิกฤตการณ์ใด ๆ ในด้านการศึกษา พบว่า เมื่อเศรษฐกิจถดถอย ผู้ปกครองส่วนใหญ่ถูกเลิกจ้าง สถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียนได้ เกิดความตึงเครียดภายในครอบครัว นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการสื่อสารความหมาย ไม่สามารถสื่อสารบอกเล่าปัญหาความคับข้องใจของตนเองให้ผู้อื่นฟัง จึงทำให้ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และทำให้เกิดปัญหาได้ การลดปัญหาต่างๆอันจะเกิดแก่สังคม และช่วยให้นักเรียนดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จึงต้องใช้กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในโรงเรียนเฉพาะความพิการอย่างเป็นระบบ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้สามารถก้าวผ่านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)ได้อย่างปลอดภัยและเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน, สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19), โรงเรียนเฉพาะความพิการ, สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

¹ นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพุทธบริหารการศึกษา มจร วิทยาเขตนครสวรรค์ , E-mail. suwantana.kae2017@gmail.com

² ประธานที่ปรึกษาคุณิณีพนธ์และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

Abstract

Implementation of a care system for hearing impaired students in schools with disabilities It is a process to help students with a system and steps according to 5 key elements. They are 1. Getting to know students individually 2. Screening students 3. Encouraging students 4. Preventing and solving problems 5. Referrals to find problems and planning operations to solve various problems that will happen to students, especially during the coronavirus disease 2019 (COVID-19) epidemic situation which affects a wide range of people And it covers more people than any crisis in education. Most of the parents were laid off from their jobs, and the schools were unable to provide instruction in the schools. There was tension within the family. students with hearing impairments are students with communication disabilities unable to communicate their own problems and frustrations to others As a result, they cannot adapt to the situation and cause problems. alleviating problems that may arise in society and help students to live happily with others Therefore, a systematic process for the implementation of the hearing-impaired student care system in schools for the handicap-specific must be systematically implemented. and organizing new teaching and learning activities To enable students to learn to move through the epidemic situation of the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) safely and learning effectively.

Keyword: student support system, hearing impaired students, The spread of the coronavirus disease 2019 (COVID-19), special schools for disabilities, Office of Special Education Administration

บทนำ

ประเทศไทยตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน และโอกาสการพัฒนาสมรรถนะ การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม สามารถพึ่งตนเอง และดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิคนพิการ ด้วยการพัฒนาด้านการศึกษาซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเสริมสร้างศักยภาพประชากรรองรับการเปลี่ยนผ่านประเทศสู่สังคม แห่งความมั่นคง – มั่งคั่ง และยั่งยืน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายและเจตนารมณ์ที่จะขยายโอกาส และการศึกษาสำหรับเด็กพิการให้ทั่วถึงและมีคุณภาพเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีคณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการ ในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑ ภายใต้วิสัยทัศน์ “คนพิการได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเสมอภาค” ภายใต้นโยบาย ๔ ข้อ คือ ๑) คนพิการได้รับการศึกษา

อย่างทั่วถึงและเสมอภาค ๒) คนพิการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละประเภทความพิการในทุกระบบ และรูปแบบการศึกษา ๓) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ๔) พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสำหรับคนพิการ (Ministry of Education, ๒๐๑๐)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหลัก เกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารจัดการศึกษาเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาส การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการให้บริการทางการศึกษา และการฝึกอบรมเพื่อคนพิการและผู้ด้อยโอกาสสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สามารถประกอบอาชีพและพึ่งตนเองได้ตามศักยภาพ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีวิสัยทัศน์ คือ พัฒนาคนพิการ และผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพด้วยรูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล ทั้งนี้เพื่อให้มีทักษะชีวิตสามารถพึ่งตนเองได้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขมีศักดิ์ศรี มีคุณภาพชีวิต

โรงเรียนเฉพาะความพิการในสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นสถานศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อให้ความรู้ ประสบการณ์และให้การศึกษาแก่เยาวชนที่มีความพิการ หรือมีความต้องการพิเศษทางการศึกษาในด้านต่างๆ ให้เป็นพลเมืองดีของชาติและมีศักยภาพเพียงพอในการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข มีบุคลากรทางการศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้แผนงานโครงการและนโยบายของโรงเรียนสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง การจัดการศึกษาเป็นไปในรูปแบบของโรงเรียนการศึกษาพิเศษ มีลักษณะเป็นโรงเรียนประจำ แยกประเภทความพิการแต่ละประเภท โดยจัดให้ทุกระดับตั้งแต่ชั้นเรียนเตรียมความพร้อมก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีทั้งการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะบุคคลมีบุคลากรที่เชี่ยวชาญ รวมทั้งมีสื่อเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการที่เพียงพอ และมีคุณภาพ มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุข

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีลักษณะและพฤติกรรมที่มีปัญหาในเรื่องการสื่อความหมายทำให้ไม่สามารถเรียนรู้และเข้าใจภาษาได้ตามปกติ การปรับตัวเข้ากับคนอื่นค่อนข้างยาก ขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์ ไม่รู้จักควบคุมอารมณ์ ไม่เข้าใจตนเอง นอกจากปัญหาที่เกิดจากความบกพร่องของตัวนักเรียนแล้ว ปัญหาอันเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาหรือโควิด-19 ยังส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาทำให้นักเรียนต้องหยุดเรียนไปจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย การขาดเรียนสะสมก็ย่อมส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียนในระยะยาว นอกจากนี้เด็กในโรงเรียนเฉพาะความพิการส่วนใหญ่ ผู้ปกครองมีสถานะยากจน อาจถูกเลิกจ้าง ทำให้ขาดรายได้ ส่งผลให้เกิดความตึงเครียดภายในครอบครัว นักเรียนได้รับผลกระทบ ที่เกิดจากความตึงเครียดของผู้ปกครอง เมื่อนักเรียนเกิดปัญหาที่ไม่สามารถสื่อสารบอกใครได้ เมื่อหาทางออกไม่ได้ จึงทำให้เกิดปัญหากับนักเรียนในที่สุด

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ๕ ประการ คือ ๑. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ๒. การคัดกรองนักเรียน ๓. การส่งเสริมนักเรียน ๔. การป้องกันและแก้ไขปัญหา ๕. การส่งต่อ เป็นกระบวนการดำเนินงานโดยมีวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน ครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองนักเรียน และ

บุคลากรภายนอก ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อที่จะแก้ปัญหาให้นักเรียนสามารถก้าวผ่านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทำให้ปัญหาของนักเรียนทุเลาลดน้อยลง สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เด็กคือทรัพยากรที่สำคัญและมีค่ายิ่งสำหรับประเทศ โดยเฉพาะในวัยเรียน หรือช่วงอายุ 6-12 ปี เป็นช่วงที่เด็กเรียนรู้ได้ทุกด้าน ความสามารถที่เพิ่มขึ้นทุกอย่างจะกระตุ้นการทำงานและพัฒนาการของสมอง ช่วงนี้เป็นช่วงที่เด็กใช้เวลาอยู่ในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ ต้องมีการปรับตัวทั้งด้านการเรียน กฎระเบียบและปรับตัวให้เข้ากับครูและเพื่อน เด็กจะพัฒนาความสามารถอย่างรวดเร็วทั้งร่างกาย จิตใจ ความคิด การใช้ภาษาและการแก้ปัญหา โดยนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้จนมีความมั่นใจในตนเอง มีพื้นอารมณ์มั่นคงและสามารถดำเนินชีวิตในโรงเรียนได้อย่างมีความสุขและสบายใจ โรงเรียนจึงเป็นสถานที่สำคัญเปรียบกับเป็นบ้านหลังที่สองของนักเรียน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ในการพัฒนานักเรียน

จากการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ได้มีหน่วยงานและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึงระบบการดำเนินงานที่มุ่งให้การคุ้มครองป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพนักเรียนอย่างมีแบบแผน มีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มีสมรรถนะ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีทักษะชีวิต และมีภูมิคุ้มกันอย่างเหมาะสมเพียงพอต่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๙, หน้า ๘)

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมวิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, ๒๕๕๕)

นฤพล กองทรัพย์ กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน มีระบบ มีเครื่องมือในการคัดกรองผู้เรียน เพื่อให้การช่วยเหลือ ดูแลส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย และสามารถเรียนรู้ ที่จะอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างเป็นสุข (นฤพล กองทรัพย์, ๒๕๕๖)

จตุติกรณ์ นิสสัย กล่าวว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการดำเนินงานอย่างมีองค์ประกอบของการดำเนินงาน นั่นคือ มีระบบและขั้นตอน มีการใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ มีการประสานผู้เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาและพัฒนานักเรียน (จตุติกรณ์ นิสสัย, ๒๕๕๘, หน้า ๑๑)

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2564

จันทป์ปภา บุตรดี ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน โดยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด (จันทป์ปภา บุตรดี, ๒๕๖๒, หน้า ๑๗)

ฟองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์ ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริมพัฒนาการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน โดยมีกระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนที่มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงาน ที่ตรวจสอบได้ และมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน (ฟองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์, ๒๕๖๓, หน้า ๒๑)

อาริยา ก่อกุลศล ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอน มีวิธีการ มีการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมและมีคุณภาพ สามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางร่างกายและจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและสามารถนำพาตนเองให้รอดพ้นจากวิกฤติที่พึงหวงได้ (อาริยา ก่อกุลศล, ๒๕๖๔, หน้า ๕๑)

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลนักเรียนอย่างมีระบบ และขั้นตอนที่ชัดเจนเพื่อป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพนักเรียนอย่างมีแบบแผนด้วยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรดังกล่าว เพื่อให้นักเรียนเป็น คนดี คนเก่ง มีความสุข มีสมรรถนะ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีทักษะชีวิต และมีภูมิคุ้มกันทางร่างกายและจิตใจที่เข้มแข็ง มีทักษะการดำรงชีวิตและให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

กระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ ๕ ด้าน ดังนี้ ๑) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ๒) ด้านการคัดกรองนักเรียน ๓) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ๔) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห ๕) ด้านการส่งต่อ

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อมูลของนักเรียน เป็นสิ่งสำคัญที่ครูจะนำไปส่งเสริมและพัฒนานักเรียนแต่ละคนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีประวัติส่วนตัว ประวัติการศึกษา ข้อมูลด้านสุขภาพ ความสามารถพิเศษด้วยวิธีการต่างๆ โดยมีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ

การคัดกรองนักเรียน ด้วยความหลากหลายของนักเรียนและนักเรียนแต่ละคนอาจมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายลักษณะทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรับรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูมีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนและนำมาใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและการแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งป็นข้อมูลเชิง

ประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายตามหลักวิชาการซึ่งจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุดในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียน และทำให้กระบวนการช่วยเหลือนักเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะ เป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหา กลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้นได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษ กลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

การป้องกันและแก้ไขปัญหา การดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา นั้น มีความจำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ อีกทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลย ซึ่งอาจทำให้นักเรียนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ซึ่งใหญ่ และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคม

การส่งต่อ คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนโดยครูประจำชั้น ตามกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียนนั้น อาจมีบางกรณีที่มีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไปเพื่อให้นักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้โรงเรียนได้จัดรูปแบบการเรียนรู้ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ ๕ รูปแบบ โดยโรงเรียนสามารถเลือกรูปแบบตามบริบทของโรงเรียน โดยคำนึงถึงความเหมาะสม สอดคล้อง ความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียน และ ปัจจัยสภาพแวดล้อม บริบทของครอบครัวนักเรียนร่วมด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดรูปแบบการเรียนการสอน ๕ รูปแบบดังนี้ แบบ On-site คือ การเดินทางมาเรียนที่โรงเรียนซึ่งเหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีปริมาณนักเรียนน้อยสามารถจัดพื้นที่แบบเว้นระยะห่างและเข้มงวดการสวมหน้ากากอนามัยตามมาตรการด้านสาธารณสุข การเรียนแบบ On-Air ผ่านระบบมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หรือ DLTV การเรียนแบบ On-Line ครูผู้สอนทำการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การเรียนแบบ On-demand ผ่านระบบแอปพลิเคชันและการเรียนแบบ On-hand ครูผู้สอนเดินทางไปแจกเอกสารใบงานให้กับนักเรียนที่บ้าน อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนทั้ง 5 รูปแบบ จะต้องได้รับการยินยอมจาก ศบค. ของแต่ละจังหวัดภายใต้เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมของแต่ละพื้นที่ได้บนพื้นฐานความปลอดภัยทั้งครูผู้สอนและนักเรียนเป็นอันดับแรก

การจัดการเรียนการสอนตามปกติ (on-site) เหมาะสำหรับโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีขนาดพื้นที่ของโรงเรียนบริเวณกว้างสามารถจัดการเรียนการสอนให้มีการเว้นระยะห่างทางสังคมได้อย่างสะดวกภายใต้ชีวิตวิถีใหม่ (New

Normal) คือการเรียนในโรงเรียนพื้นที่ปลอดภัยภายใต้เงื่อนไขของสพค.จังหวัด สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมและบริบทของตัวเองได้

บทบาทหน้าที่ของโรงเรียนและการเตรียมความพร้อมของผู้อำนวยการโรงเรียน คือ ๑) สื่อสารชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและนักเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสมภายใต้เงื่อนไขของสพค.จังหวัด ๒) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดการศึกษาทางไกลที่จะเกิดขึ้นในกรณีที่ยุติเรียนเป็นเวลานาน ๓) สำรวจความพร้อมการเข้าถึงการเรียนของนักเรียนและผู้ปกครอง ด้านอุปกรณ์ คลื่นสัญญาณ ๔) จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มที่มีความพร้อมปานกลาง ความพร้อมน้อยหรือไม่มีความพร้อม ๕) มอบหมายครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ดูแลรับผิดชอบและพบปะนักเรียน ระดับชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษา จัดระบบการเยี่ยมบ้านและช่วยเหลือการเรียนรู้อุปกรณ์เด็กประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาแล้วแต่กรณี ๖) จัดระบบการสื่อสาร วิธีการวันและเวลาระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและนักเรียน ๗) กำกับติดตามดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน ให้สามารถจัดการเรียนการสอนทางไกลได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดแนวทางหรือมาตรการในการป้องกันช่วยเหลือด้านความปลอดภัยสำหรับนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงในจังหวัดต่างๆ และ ๘) รายงานผลการปฏิบัติงานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบ สัปดาห์ละ ๑ ครั้งหรือทันทีกรณีฉุกเฉินหรือมีเหตุจำเป็น

การจัดการเรียนการสอนแบบ On-Air ผ่านระบบมัลติการศึกษากาไกลผ่านดาวเทียม หรือ DLTV เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบทางเดียว ผ่านระบบสื่อสารช่องทางหลักโดยส่งสัญญาณครูผู้สอนต้นทางมาจาก โรงเรียนวังไกลกังวล อ.หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ช่องทางสื่อสารหลักมีดังนี้ ๑) ส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม (DLTV) มี ๒ แบบ คือ การออกอากาศส่งสัญญาณผ่านดาวเทียมไทยคม คือ แบบ KU-BAND (จานทึบ ๗๕ ซม.) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ CH-๑๘๖-CH-๒๐๐ และแบบ C-BAND HD จานตะแกรง ๖ ฟุต ระดับชั้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ CH-๓๓๗-CH-๓๔๘ (ทดลอง) โดยมีอุปกรณ์ปลายทางที่ต้องเตรียม คือ จานรับ, LNB, สายนำสัญญาณ, กล่องรับสัญญาณ, เครื่องรับโทรทัศน์ และอีกรูปแบบคือ การส่งสัญญาณผ่านพิกัดจีตอล (DLTV)(งดออกอากาศ) ออกอากาศส่งสัญญาณผ่านระบบทีวีภาคพื้นดิน โดยมีอุปกรณ์ปลายทางที่ต้องเตรียม คือ กล่องรับสัญญาณ, แผงรับสัญญาณ, เสาดัดตั้งแผง, สายนำสัญญาณ, เครื่องรับโทรทัศน์ โดยมีระยะทางจากเสารับห่างจากเสาส่งไม่เกิน ๑๐๐ กม. ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ CH-๓๗-CH+๕๑

การจัดการเรียนการสอนแบบ On-Line ครูผู้สอนทำการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการใช้องค์ทางการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผ่านระบบ Web Conference เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบสองทาง ที่นิยมใช้กันในปัจจุบันในระดับชั้นมัธยม และอุดมศึกษา โดยใช้ Google App For Education , Microsoft Office ๓๖๕ For Education , DEEP, Zoom , Webex ,MS TEAM ,Class Room และโปรแกรมประยุกต์อื่นๆ ตามความเหมาะสม อุปกรณ์ปลายทางที่ผู้เรียนต้องเตรียม คือ ระบบอินเทอร์เน็ต , Computer, Tablet , Smartphone โดยครูผู้สอนต้องทำการสำรวจ เตรียมความพร้อมของนักเรียนแต่ละกลุ่มเพื่อกำหนดทรัพยากร ครู หรือ นักเรียนต้องทำการสมัครใช้อีเมลล์ตามค่ายที่เลือกใช้เช่น ค่าย Google ได้แก่ @Gmail , DEEP ค่าย Microsoft ได้แก่ @Obecmail ,DEEP ,@microsoft เป็นต้น จากนั้นกำหนดช่องทางการสื่อสารที่ ๒ ประเภท Social เช่น Line Facebook

Instagram Wechat IG เป็นต้น เพื่อใช้สำหรับใช้ติดต่อสื่อสาร ในระดับกลุ่มผู้เรียน และรายบุคคลในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบสองทางนี้ ผู้ดูแลระบบของโรงเรียนควรจดทะเบียนชื่อโดเมนโรงเรียน (ชื่อเว็บไซต์โรงเรียน)www.xxxx.ac.th และสมัครเข้าร่วมโครงการ For Education เพื่อเป็นเมล์องค์กร สะดวกในการสร้างและบริหารอีเมลล์ให้ครูและนักเรียนของโรงเรียนเองได้ใช้งาน ตลอดจนการเข้าถึงแอปพลิเคชันต่างๆของระบบเพื่อเป็นเครื่องมือสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

การจัดการเรียนการสอนแบบ On-hand คือ การเรียนรู้ที่บ้าน โดยครูจัดทำเอกสาร หรือใบงานให้กับนักเรียน ซึ่งอาจเป็นลักษณะแบบเรียนสำเร็จรูป การให้แบบฝึกหัด ให้การบ้านไปทำที่บ้าน อาจใช้ร่วมกับรูปแบบอื่น ๆ ตามบริบทของท้องถิ่น ในกรณีที่นักเรียนมีทรัพยากรไม่พร้อมในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบแรกๆ โดยมีครูออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นครั้งคราว หรือให้ผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นครูคอยช่วยเหลือ เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

การจัดการเรียนการสอนแบบ On-demand ผ่านระบบแอปพลิเคชันที่ครูและนักเรียนตกลงใช้ร่วมกัน เช่น Zoom Google classroom เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นการเรียนรู้แบบผสมผสาน หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ ที่ผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย การเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้เป็นสำคัญ

สรุป

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินงานดูแลนักเรียนอย่างมีระบบ และขั้นตอนที่ชัดเจนเพื่อป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพนักเรียนอย่างมีแบบแผนด้วยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งบุคลากรภายในโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรดังกล่าว เพื่อให้ นักเรียนเป็น คนดี คนเก่ง มีความสุข มีสมรรถนะ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีทักษะชีวิต และมีภูมิคุ้มกันทางร่างกาย และจิตใจที่เข้มแข็ง มีทักษะการดำรงชีวิตและให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในโรงเรียนเฉพาะความพิการ มีองค์ประกอบสำคัญ ๕ ประการ ได้แก่ ๑. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ๒. การคัดกรองนักเรียน ๓. การส่งเสริมนักเรียน ๔. การป้องกันและแก้ไขปัญหา ๕. การส่งต่อ เป็นกระบวนการดำเนินงานโดยมีวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรภายนอก ร่วมกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้แบบวิถีใหม่ เพื่อให้ นักเรียนสามารถก้าวผ่านสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดทำให้นักเรียนทุเลาลดน้อยลง สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม ลดปัญหาต่างๆอันจะเกิดแก่สังคม ทำให้นักเรียนดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

เอกสารอ้างอิง

- วันทนา เมืองจันทร์. การปฏิรูปการศึกษา: คุณธรรมของผู้บริหารกับบทบาทในการประกันคุณภาพการศึกษา. วิทยากรย. ๑๐๐(๔): ๒๕๔๔. กรกฎาคม.
- _____ . การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : ผู้แต่ง, ๒๕๔๗.
- _____ . แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.(กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ . ๒๕๔๗.
- _____ . ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๙.
- สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน). **ธรรมมะ**. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดีการพิมพ์, ๒๕๕๖.
- คมศิลป์ ประสงค์สุข. “รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ ๑๑”. **วิทยานิพนธ์**. ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ๒๕๕๘.
- จันทป์ปภา บุตรดี. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในอำเภอหนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๓. **รายงานการวิจัย**. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๖๒.
- จิตาภา มาประดิษฐ์. “การบริหารระบบช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑”. **รายงานการวิจัย**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ๒๕๕๖.
- จุฑามณี เกษสุวรรณ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. **รายงานการวิจัย**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๕.
- จตุกรรม นิสสัย. “การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านหนองปรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓”. **รายงานการวิจัย**. มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๘.
- ฟองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต ๑. **วิทยานิพนธ์**. (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. ๒๕๖๓.
- อารีญา ก่อกุล. “แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประจำสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในจังหวัดลพบุรี”. **วิทยานิพนธ์**. (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ๒๕๖๔.
- สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก, **มนุษย์ธรรม**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.มูลนิธิสมเด็จพระสังฆราชวัดบวร.com/document> [๓๑ มกราคม ๒๕๖๓].

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2564

สมเด็จพระสังฆราช, (เจริญ สุวฑฒโน.), **ธรรมศึกษา**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://mahamakuta.inet.co.th/study/study๖๔/mk๖๔๑๒.html> [๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙].

สมหวัง วิทยาปัญญานนท์, **บริหารด้วยสัพปุริสธรรม**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://www.budmgt.com/budman/bm01/goodman.html>[๒๖ พฤษภาคม
<http://www.sea12.go.th/spv/index.php/component/content/article> ๓
กันยายน